

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU ROMÓW POLSKICH W SZCZECINKU ZA 2008 ROK

W roku 2008 stowarzyszenie zrealizowało wiele zadań i projektów. Był to rok trudny, ale odnieśliśmy wiele sukcesów i satysfakcji z wykonanej pracy i realizowanych zadań

W Stowarzyszeniu stworzono dodatkowe miejsca pracy dla bezrobotnych osób, które działają na rzecz społeczności romskiej. W roku 2008 w stowarzyszeniu było zatrudnionych 10 osób (2 osób na umowę o pracę, 8 osób na umowę zlecenie lub o dzieło), 5 wolontariuszy i 1 osoba została skierowana na Prace Publiczne poprzez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku.

Odbyły się liczne spotkania mające na celu integrację Romów z ludźmi z poza środowiska romskiego, z dziećmi i młodzieżą. Pracownicy stowarzyszenia uczestniczyli w licznych spotkaniach na szczeblu lokalnym, ogólnokrajowym jak i międzynarodowym. Pracownicy stowarzyszenia brali czynny udział w konferencjach i organizowanych szkoleniach.

Udzielono pomocy Romom na wielu płaszczyznach:

- Pomoc administracyjno – biurowa – polegająca na pisaniu pism, wypełnianiu dokumentów

i interwencji w sprawach, w których Romowie samodzielnie nie potrafią sobie poradzić.

- Pomoc materialna – polegała na zakupieniu podręczników i wyprawek szkolnych dla dzieci, refundacji recept i wizyt lekarskich.

- Pomoc socjalna - polegała na zapewnieniu opieki psycho – medycznej w domu pacjentów.

- Pomoc prawna

Bardzo ważnym i realizowanym przez nas celem jest przybliżenie kultury i tradycji romskiej dla ludzi z poza środowiska. Łamanie stereotypów i ukazywanie prawdziwego wizerunku Romów.

Priorytetem roku 2008 jak i poprzednich lat jest podnoszenie świadomości Romów, dotyczącej edukacji romskich dzieci i młodzieży. Zaowocuje to wykształceniem elity intelektualnej w środowisku romskim.

W związku z powyższym Związek Romów Polskich podjął współpracę z Zakładem Budżetowym Szkół i Przedszkoli w Szczecinku. Postanowiono zatrudnić dwie asystentki romskie, korepetytora i prowadzić świetlicę integracyjną dla dzieci romskich i polskich, a co za tym idzie - stworzyć nowe miejsca pracy dla Romów. Finanse pozyskiwane są z subwencji oświatowych.

W celu promowania kultury romskiej współpracujemy z Radiem Koszalin, gdzie nagrywane są audycje o tematyce romskiej;

➤ Audycje radiowe pt. „Romano Dżipen - Romskie Życie”

Raz w tygodniu w rozgłośni regionalnej Radia Koszalin stowarzyszenie ma swój czas antenowy. Audycja jest prowadzona w języku romskim i polskim. Tematem audycji są sprawy dotyczące Romów, aktualne wydarzenia i nowe wiadomości. Audycja jest realizowana od lipca 2005 roku. Porusza zarówno tematy dotyczące obyczajów, kultury, jak i sprawy bieżące. Zadanie nie jest dofinansowane z zewnątrz. Przy realizacji zadania pracują wolontariusze.

Ponadto wyremontowaliśmy pomieszczenia na naszą siedzibę i w grudniu zmieniliśmy adres naszego stowarzyszenia.

DOFINANSOWANE ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ NASZE STOWARZYSZENIE:

1. Program Inicjatywy Wspólnotowej PIW EQUAL.
2. Tworzenie systemów informacyjnych w Internecie.
3. Opieka psychosocjalna i medyczna dla Romów.
4. Zakup podręczników i wyprawek dla dzieci romskich
5. Doposażenie świetlicy romskiej.
6. Wydawanie gazety romskiej „Romano Atmo”.
7. Utrwalenie pamięci o dziejach Romów w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem niemieckiej okupacji ziem polskich, przyjmując stan terytorialny na dzień 1 września 1939r. i okresu zagłady.
8. Publikacja dwóch periodyków - „Poznajemy historię Romów”, „Zawody profesje romskie”
9. Program stypendialny dla studentów romskich.
10. Poradnictwo prawne – pomoc prawna dla Romów.

I. Fundator Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

➤ Partnerstwo dla aktywizacji zawodowej Romów poprzez narzędzia gospodarki społecznej”

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL jest częścią strategii Unii Europejskiej na rzecz stworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy i zapewnienia szerokiego do nich dostępu. EQUAL to nowe sposoby rozwiązywania problemu dyskryminacji na rynku pracy.

Finansowana przez Europejski Fundusz Społeczny [EFS], ma na celu testowanie i popieranie – w drodze współpracy transnarodowej – nowych sposobów zwalczania wszystkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy, zarówno wobec osób zatrudnionych, jak i poszukujących pracy. EQUAL obejmuje również działania na rzecz społecznej i zawodowej integracji osób ubiegających się o azyl.

Związek Romów Polskich z siedzibą w Szczecinku jest współrealizatorem projektu EQUAL.

Administratorem partnerstwa na rzecz Rozwoju jest:

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM)

z siedzibą w Warszawie przy ulicy Mariensztat 8.

Pozostali partnerzy to:

Stowarzyszenie Kobiet Romskich w Polsce (SKRP)

z siedzibą w Krakowie, osiedle Urocz 5/18,

Polski Czerwony Krzyż (PCK)

z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Mokotowskiej 14,

Fundacja Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych

z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Jezuickiej 1/3.

W ramach realizacji tego zadania działają dwie spółdzielnie socjalne. Jedna na terenie Szczecinka, druga na terenie miasta Sławna. ZRP jest koordynatorem projektu.

II Fundator Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji „Program na rzecz społeczności romskiej”. W ramach tego programu realizowano wiele zadań na rzecz Romów .

➤ Tworzenie systemów informacyjnych w Internecie.

Naszym celem było dotarcie do osób na całym świecie za pomocą strony internetowej, na której znajdują się wszelkie wiadomości dotyczące społeczności romskiej. W dzisiejszych czasach strona internetowa jest najszybszym i najskuteczniejszym nośnikiem informacji i komunikacji na całym świecie. Posiadanie strony internetowej jest niezbędnym i tanim narzędziem do efektywnej pracy i współpracy.

Szerzenie wiedzy o społeczności romskiej poprzez tworzenie systemów informacyjnych w Internecie traktujemy jako zadanie wieloletnie. Na całość zadania składa

się szereg działań niezbędnych do sprawnego działania strony internetowej. Obejmują one m.in. zebranie, zweryfikowanie i przygotowanie materiału, wprowadzenie danych na stronę internetową, moderowanie wpisów i komentarzy internautów oraz administrowanie systemu komputerowego zainstalowanego w siedzibie stowarzyszenia. Zadanie realizowane jest w siedzibie Związku Romów Polskich w Szczecinku. www.romowie.com

➤ **Opieka psychosocjalna i medyczna dla Romów.**

Celem ogólnym była poprawa stanu zdrowia osób narodowości romskiej oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Wszystkie cele założone w projekcie zostały zrealizowane.

70 osób objęto opieką psychospołeczną i medyczną. Zatrudniona pielęgniarka ma stały kontakt z beneficjentami, prowadzi karty informacyjne dla każdej osoby. Odwiedza chorych w domach i udziela opieki pielęgniarskiej.

Beneficjenci są bardzo zadowoleni z pomocy medycznej, są świadomi zagrożenia, jakie niosą ze sobą ukryte choroby. Wiedzą, jak temu przeciwdziałać i gdzie szukać pomocy. Do realizacji zadań zostały zakupione artykuły medyczne, szczepionki, częściowo zrefundowano recepty i wizyty lekarskie. Wszystkie wydatki są uzasadnione, odpowiednio udokumentowane i zgodne z umową.

➤ **Prawo bez tajemnic – pomoc prawna dla Romów.**

Celem projektu było zapewnienie pomocy w dostępie do pomocy prawnej. Pomoc świadczona była przez adwokata, prowadzącego indywidualną kancelarię adwokacką – w godzinach pracy kancelarii, z możliwością spotkań także w siedzibie Związku Romów Polskich. Dzięki upowszechnieniu informacji o poradach w prasie oraz na stronie internetowej stowarzyszenia, cieszyły się one dużym zainteresowaniem. Obejmowały analizę poszczególnych stanów faktycznych, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów oraz pomoc w sporządzaniu pism procesowych, pism składanych w toku postępowań administracyjnych, skarg, zażaleń i wniosków, kierowanych do organów administracji publicznej, organów osób prawnych (spółdzielnie, spółki prawa handlowego) itp.

➤ **Doposażenie świetlicy romskiej**

Celem projektu było stworzenie warunków do aktywnego rozwoju uzdolnień artystycznych u dzieci romskich oraz prowadzona zajęcia dokształcające dzieci. Praca polegała na indywidualnych korepetycjach z dziećmi romskimi. Zakupiono również materiały do prac plastycznych oraz sprzęt na zajęcia muzyczne

➤ **Program stypendialny dla studentów romskich**

Realizacja zadania była kontynuacją realizowanego przez nas od 2004 roku projektu. Zadanie realizowane w 2008 roku trzeba podzielić na trzy etapy realizacji. Pierwszy etap był realizowany w terminie od stycznia do czerwca 2008 roku, drugi etap - przerwa wakacyjna - która dla nas jako realizatorów była okresem realizacji zadania i trzeci etap - od października do grudnia 2008 roku. W projekcie uczestniczyło od stycznia do grudnia 2008 - 81 osób. Stypendium dostały osoby zamieszkujące na terenie Polski. Wiek i płeć w żadnym stopniu nie zaważyły na wyborze kandydatów. W zdecydowanej większości kandydaci pochodzą z biednych rodzin utrzymujących się z zasiłków MOPS. Miesięczne stypendium dla jednego studenta wynosi 500 zł. Pieniądze są wpłacane na konto studenta. W dzisiejszych czasach, kiedy na rynku pracy liczy się zdobyte wykształcenie, właśnie programem stypendialnym dla osób pochodzenia romskiego chcieliśmy, choć w części, umożliwić osobom młodym, które chcą zdobyć wykształcenie, lepszy start ku przyszłości.

Dzięki temu zadaniu:

- zwiększyliśmy odsetek osób pochodzenia romskiego na uczelniach wyższych,
- pośrednio ułatwiliśmy dostęp do rynku pracy dla wykształconych Romów,
- obalamy stereotyp „ niewykształconego Cygana”.

➤ **Zatrudnienie korepetytorów**

Projekt był już realizowany w latach 2004 - 2007 i był kontynuowany w roku 2008. Efekty są z roku na rok coraz bardziej zauważalne. Wszystkie dzieci romskie, które korzystały z pomocy korepetytora poprawiły w znacznym stopniu swoje wyniki w nauce. Starsze dzieci po ukończeniu szkół średnich, myślą o podjęciu nauki w wyższych uczelniach. W roku 2008 zatrudniliśmy 2 korepetytorów: od języka angielskiego oraz od chemii i fizyki.

➤ **Wydanie gazety romskiej „Romano Atmo”**

Wydawanie gazety daje nam możliwość przybliżania kultury romskiej, także osobom spoza środowiska. Dzięki temu, że nasza gazeta figuruje w zbiorach wszystkich ważniejszych bibliotek w Polsce, mamy możliwość propagowania kultury romskiej nie tylko wśród zainteresowanych tematyką romską, ale także wśród innych ludzi. Mamy przez to większą szansę i możliwość na przekazanie całej prawdy o Romach, a co za tym idzie, na wzbudzenie w ludziach zrozumienia dla tej charakterystycznej społeczności. Polacy przez nieznamość kultury romskiej wyciągają bardzo często błędne wnioski na temat Romów, swoje poglądy opierają na stereotypach. Poprzez naszą gazetę wyjaśniamy i przybliżamy ludziom specyfikę tej kultury, jej tradycję i mentalność tego narodu. Uświadamiamy Polakom, że Romowie to tacy sami ludzie jak reszta społeczeństwa.

Poprzez pokazywanie osiągnięć Romów, przedstawianie wybitnych sylwetek tej narodowości, dajemy dowód na to, że Romowie to nie tylko „niewykształceni Cyganie”, jak się powszechnie uważa. To także ludzie z bogatą przeszłością, wśród których tak samo jak wśród Polaków, są wybitne jednostki sławy międzynarodowej, które wszyscy powinni poznać.

Nasza gazeta jest odpowiedzią na potrzeby Romów. Zgłasza się do nas coraz więcej osób, które chciałyby na łamach naszej gazety podzielić się swoimi pracami z innymi. Dzięki temu nawiązaliśmy współpracę z wieloma osobami, ciekawymi jednostkami, które czerpią radość z pisania i możliwości publikowania swoich prac.

Dofinansowanie dostaliśmy również od Powiatu szczecineckiego i Urzędu Marszałkowskiego woj. Zachodniopomorskiego

➤ **Instytut**

Instytut Pamięci i Dziedzictwa Romów nie jest placówką działającą samodzielnie. W 2001 roku został zarejestrowany przy stowarzyszeniu - Rozdział VIII Statutu.

W roku 2008 pozyskaliśmy i zarchiwizowaliśmy dokumenty dotyczące Romów oraz rozpropagowaliśmy i upowszechniliśmy historię narodu romskiego.

Inne działania:

- Odbyły się spotkania Rady naukowej.
- Dyrektor uczestniczył w spotkaniach z młodzieżą, gdzie tematem dyskusji była romska mniejszość narodowa.
- Pozyskano rzetelną informację na temat zasobów Archiwów Państwowych w materiały dotyczące Romów (znaczna część dokumentów została skopiowana i skatalogowana).
- Zlecono i sporządzono 2 opracowania naukowe.
- Wydrukowano w formie periodyków 2 opracowania naukowe.
- Pozyskano nowe pozycje do naszej biblioteki

III Fundator Ministerstwo Edukacji Narodowej

➤ **Zakup podręczników i wyprawek szkolnych dla dzieci romskich**

Zadaniem objęto dzieci romskie w wieku od 7 do 18 lat zamieszkałe na terenie miasta Szczecinka i Sławna.

Celem zadania było zakupienie podręczników i wyprawek dla biednych, uczących się dzieci romskich. W ten sposób chcieliśmy pomóc dzieciom romskim i ich ubogim rodzicom, utrzymującym się przeważnie z zasiłków opieki społecznej.

Wszyscy rodzice w zamian za udzieloną pomoc poświadczyli, że ich dzieci będą realizować obowiązek szkolny.

Dzieci romskie uczęszczające do szkół otrzymały w 100% wyposażenie i podręczniki zgodnie z wymaganiami.

Zakupione podręczniki umożliwiły tym dzieciom równy start w nowo rozpoczętym roku szkolnym.

Ponadto staraliśmy się o pomoc finansową u innych fundatorów grantów. W tym celu pisaliśmy projekty na zadania, które mieściły się w wytycznych danego konkursu. Pięć wniosków nie otrzymało akceptacji. Pozyskanie środków finansowych jest niezmiernie trudne w wyniku dużej konkurencji, a organizacje romskie na tym polu są dyskryminowane. Środki, które pozyskaliśmy pochodzą z puli pieniędzy przeznaczonych tylko dla Romów dlatego udało nam się pozyskać znaczącą kwotę na realizację naszych zadań.